

Bijlage 4: Praktijk-specifiek reinigings- en desinfectieplan

Inleiding

Voor een professioneel en systematische hygiënebeleid in de dierenartsenpraktijk, is een praktijk-specifiek reinigings- en desinfectieplan een belangrijk hulpmiddel. Dit plan is gericht op preventie van overdracht van pathogene micro-organismen tussen dieren onderling en van dier naar mens.

In het plan kunnen de verschillende protocollen omtrent hygiëne en veiligheid, zoals reeds genoemd in de Checklist in bijlage 3, worden opgenomen. Dit kunnen reeds bestaande en/of nieuwe protocollen zijn, getoetst aan, respectievelijk geschreven op basis van deze uitgave. Middels het plan kunnen de protocollen voor alle medewerkers begrijpelijk en toegankelijk worden gemaakt. Bij voorkeur bevat het plan duidelijke, verhelderende tabellen, illustraties en/of schema's. Veiligheidsinformatiebladen en ander achtergrondinformatie kunnen als bijlagen worden toegevoegd. Het plan wordt jaarlijks, of als daar een aanleiding voor is, geëvalueerd en zo nodig aangepast.

Het format in deze bijlage dient als leidraad voor het opstellen van een plan voor de eigen dierenartsenpraktijk.

Reinigings- en desinfectieplan

[Naam dierenartsenpraktijk]

[Datum]

[Auteurs]

[Eventuele revisiedata]

[Naam dierenarts/paraveterinair die eindverantwoordelijke is voor de vormgeving van en het toezien op naleven van het reinigings- en desinfectieplan]

1. Algemene biosecurity

Plattegrond van de praktijk met (volgorde van) looplijnen voor een 'schone' en 'vuile' route

Plattegrond met verschillende kleuren voor 'schone' en 'vuile' gedeelten van de praktijk, en inzichtelijke looplijnen.

Zie paragraaf 3.1.5. Indeling en looproutes (schone weg / vuile weg) binnen de praktijk.

2. Preventieve hygiëne en veiligheid

2.A. Veterinaire handelingen en procedures

Schriftelijk protocol voor de uitvoering van postmortaal onderzoek

- Locatie;
- Benodigde materialen, waaronder beschermingsmiddelen en instrumentarium;
- Procedure.

Zie paragraaf 3.1.6. Postmortaal onderzoek.

Schriftelijk protocol met algemeen geldende aspecten bij de uitvoering van operatieve ingrepen

Per fase van de operatieve ingreep:

- Benodigde materialen;
- Procedure.

Zie paragraaf 3.1.2. Procedures met risico op contact transmissie.

2.B. Persoonlijke hygiëne

Instructies voor handreiniging en –desinfectie:

- Indicatie;
- Benodigde materialen;
- Procedure.

Zie paragraaf 3.2.1. Persoonlijke hygiëne.

2.C. Omgevingshygiëne

Werkinstructie praktijkreiniging
Een algemene beschrijving en basis van de

te voeren reinigings- en desinfectiestrategie van de praktijk, met daarin:

- Wat is het doel van het hygiënebeleid?
- Waar liggen verbeterpunten voor de praktijk? (bv. zoals naar voren gekomen bij het invullen van de Checklist, Bijlage 3)
- Welke materialen en benodigdheden zijn er op de praktijk beschikbaar en waar zijn deze te vinden?

Schriftelijke protocollen voor reiniging en desinfectie van elke afzonderlijke ruimte binnen de praktijk.

Ruimten:

- Ingang/wachtkamer;
- Behandelkamer;
- Balie/gangen/kantine;
- Operatiekamer;
- Evt. gebitsbehandelingskamer;
- Opnameruimte/isolatiekamer.

‘Ruimte’ staat voor:

- Oppervlakte behandeltafel/werktafel;
- Vloeren en wanden;
- Tastvlakken.

Per ruimte wordt beschreven:

- Frequentie/indicatie, bv. tussen patiënten door, na elk spreekuur en/of aan het einde van de dag;
- Benodigde materialen;
- Procedure, aan de hand van het gebruiksvoorschrift van het desbetreffende middel (bv. concentratie van de aangemaakte oplossing, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, inwerktijd van het middel).

Zie paragraaf 3.2.2. Omgevingshygiëne.

Schriftelijk protocol voor reiniging en desinfectie van dierverblijven (in de opname- en isolatiekamer).

‘Dierverblijf’ staat voor:

- Vloer/wanden/plafond verblijf;
- Eet-/drinkbakjes;
- Ander materiaal in het verblijf (bv. deken, zie hiervoor het protocol ‘omgang met de was’).

Voor deze dierverblijven wordt beschreven:

- Frequentie/indicatie;
- Benodigde materialen, bv. welk middel bij welk vermoedelijk agens wordt gebruikt;
- Procedure, aan de hand van het gebruiksvoorschrift van het desbetreffende middel (bv. concentratie van de aangemaakte oplossing, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, inwerktijd van het middel).

Zie paragraaf 3.2.2. Omgevingshygiëne.

Schoonmaakschema en een aftekenlijst voor de schoonmaakwerkzaamheden.

- Uit te voeren schoonmaakwerkzaamheden per dag en per ruimte;
- Mogelijkheid om uitgevoerde werkzaamheden af te kruisen.

Schema en lijst dienen als uitvoerings- en controlesysteem: zo wordt de kwaliteit van het proces bewaakt en kunnen eventuele aanpassingen snel en adequaat ingevoerd en uitgevoerd worden.

Zie paragraaf 3.2.2. Omgevingshygiëne.

Eventuele documentatie van uitslag periodieke bemonstering omgeving.

Indien reiniging en desinfectie van de omgeving wordt geëvalueerd middels periodieke bacteriekweken van risico-oppervlakken/tastvlakken, bijvoorbeeld met contactplaten en/of veegmonsters:

- Datum/tijd van bemonstering;
- Uitslag(en) van bemonstering.

Zie paragraaf 3.2.2. Omgevingshygiëne.

Schriftelijk biosecurity-protocol voor het gebruik van de praktijkauto.

O.a. beschrijving van:

- ‘Schone’ en ‘vuile’ weg in de auto;
- Omgang met diagnostische monsters;
- Omgang met afval.

Zie paragraaf 3.1.8. Aanvullende procedures voor de buitenpraktijk.

Schriftelijk protocol voor onderhoud van schoonmaakmaterialen.

- Frequentie/indicatie;
- Benodigde materialen;
- Procedure.

Zie bijlage 1 Schoonmaakmaterialen en onderhoud.

Schriftelijk protocol voor omgang met de was

- Benodigde materialen;
- Procedure.

Zie paragraaf 3.2.2. Omgevingshygiëne, overige procedures.

Instructies voor het (gescheiden) verzamelen van afval

- Procedure, bv. gescheiden verzameling van afval als zijnde wel – of niet biologisch gecontamineerd, en omgang met scherpe instrumenten;
- Wettelijke instructies van de (lokale) autoriteiten voor verdere handelingen omtrent afval.

Zie paragraaf 3.2.2. Omgevingshygiëne, overige procedures en de KNMvD Module Afval.

2.D. Instrumentarium

Schriftelijk protocol voor reiniging van niet-kritisch instrumentarium (voor/na contact met intacte huid)

- Frequentie/indicatie;
- Benodigde materialen;
- Procedure, aan de hand van het gebruiksvoorschrift van het desbetreffende middel of apparaat.

Zie paragraaf 3.2.3. Instrumentarium.

Schriftelijk protocol voor reiniging en desinfectie van semi-kritisch instrumentarium (voor/na contact met slijmvliezen** en de niet-intacte huid)

- Frequentie/indicatie;
- Benodigde materialen;

- Procedure, aan de hand van het gebruiksvoorschrift van het desbetreffende middel of apparaat.

** Indien met een instrument via intacte slijmvliezen een steriel weefsel wordt benaderd, valt dit instrument in de classificatie kritisch.

Zie paragraaf 3.2.3. Instrumentarium.

Schriftelijk protocol voor reiniging, desinfectie en sterilisatie van kritisch instrumentarium (voor/na contact met steriel weefsel/werkveld)

- Frequentie/indicatie;
- Benodigde materialen;
- Procedure, o.a. gebaseerd op het gebruiksvoorschrift van het desbetreffende middel en/of apparaat;
- Instructies voor periodieke controle van de werking van het apparaat.

Zie paragraaf 3.2.3. Instrumentarium.

2.E. Persoonlijke beschermingsmiddelen

Gebruiksvoorschriften van alle persoonlijke beschermingsmiddelen (verstrekkt bij de producten).

Beschrijving van welke persoonlijke beschermingsmiddelen bij welke indicatie worden gedragen.

Zie Samenvatting, tabel 2 Veterinaire handelingen met bijbehorende noodzakelijke beschermingsmiddelen.

2.F. Preventie dier-gerelateerd letsel

Schriftelijk protocol voor hoe te handelen bij een bijt- of krabincident

- Benodigde materialen;
- Procedure;
- Evt. Behandelrichtlijn Traumatische wonden en bijtwonden van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG).

Zie paragraaf 3.3.3. Preventie dier-gerelateerd letsel.

Contactgegevens van de dichtstbijzijnde huisarts en spoedeisende hulp.

Vaccinatiestatus van alle medewerkers op de praktijk (tetanus, hepatitis B, rabiës en influenza).

3. Hygiëne en veiligheid bij calamiteiten

Schriftelijk protocol voor hoe te handelen bij binnenkomst van een patiënt met een infectieus en potentieel zoönotisch agens, en/of de (mogelijke) uitbraak van een infectieuze dierziekte

- Indicatie/triage (herkennen van de patiënt);
- Benodigde materialen;
- Procedure.

Zie Hoofdstuk 4 Calamiteiten.

Lijst van meldingsplichtige ziekten

Bron: website van het RIVM (https://www.rivm.nl/Onderwerpen/M/Meldingsplicht_infectieziekten/Welke_infectieziekten_zijn_meldingsplichtig) en website van de NVWA (<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten/lijst-aangifteplichtige-dierziekten>).

4. Bijlagen

Lijst van elke (nieuwe) medewerker van de praktijk die een kopie van het reinigings- en desinfectieplan in bezit te heeft, met ontvangstbevestiging (bv. handtekening).

Een algemeen overzicht van reinigingsmaterialen, reinigingsmiddelen en desinfectie-

tantia die op de praktijk beschikbaar zijn voor gebruik, inclusief veiligheidsinformatiebladen.

Een lijst van symbolen voor gevaarlijke stoffen met hun betekenis.

Instructies voor de juiste schoonmaaktechnieken en -vaardigheden, waaronder ergonomie en persoonlijke veiligheidsaspecten (i.h.k.v. Arboretgeving).

Zie paragraaf 3.3.1. Medewerkers en gezondheid.

Bronnen die geraadpleegd kunnen worden

- Compendium of Veterinary Standard Precautions for Zoonotic Disease Prevention in Veterinary Personnel. National Association of State Public Health Veterinarians. Veterinary Infection Control Committee. 2015.
- Diergeneeskundig memorandum reiniging en desinfectie, 2008.
- KNMvD. Module Afval. 2009.
- Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), Wichers IM, Bouma M. NHG-behandelrichtlijn traumatische wonden en bijtewonden. 2017.
- NVWA. Lijst aangifteplichtige dierziekten. <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierziekten/lijst-aangifteplichtige-dierziekten>.
- RIVM. Welke infectieziekten zijn meldingsplichtig? https://www.rivm.nl/Onderwerpen/M/Meldingsplicht_infectieziekten/Welke_infectieziekten_zijn_meldingsplichtig. 2011.